

SAMHÄLLS-
VETENSKAPLIGA
FAKULTETEN

REMISSYTTRANDE

Diarienummer

V 2024/1933

Datum 2024-11-19

Rektor

Dekan

Yttrande för remissen: Vägar till ett tryggare samhälle (SOU 2024:54)

Samhällsvetenskapliga fakulteten vid Lunds universitet, som anmodats att yttra sig över rubricerade remiss, avger följande yttrande. Yttrandet har utarbetats av Lupita Svensson, docent i socialt arbete vid Socialhögskolan.

Sammanfattning

Utredningen innehåller flera förslag som är av stor betydelse för det sociala arbetet. Vi ställer oss positiva till förslagen om samordning och insatser för unga lagöverträdare, men lyfter också fram behovet av ytterligare förstärkningar inom det förebyggande arbetet och resursfördelningen.

Nya undersökningar/bakgrundsinfo som bör beaktas

Socialtjänsten har en central roll i det återfallsförebyggande arbetet, särskilt i arbetet med unga lagöverträdare. Förslagen om ökad samverkan och samordning mellan Kriminalvården och socialtjänsten stärker detta arbete, men ställer också högre krav på socialtjänstens kapacitet och resurser.

Utredningsförslaget: Avsnitt 7.6 Förstärkt samverkan för unga lagöverträdare

Stärkt samordning för unga upp till 21 år

Vi stödjer förslaget om att Kriminalvården ska kalla till samordnad planering med socialtjänsten för unga under 21 år som huvudregel. Detta är särskilt viktigt för att säkerställa en kontinuerlig och långsiktig planering för individens behov.

Viktiga aspekter:

- Tidiga insatser och helhetssyn: Insatser bör inte bara fokusera på tiden under Kriminalvårdens ansvar utan inkludera en långsiktig planering för utbildning, sysselsättning och boende.
- Tydliga riktlinjer för samordning: Det är avgörande att ansvarsområden mellan Kriminalvården och socialtjänsten klargörs och att det finns en tydlig struktur för uppföljning.

Elektronisk övervakning för unga

Förslaget att använda elektronisk övervakning som en del av övervakningsåtgärderna för unga ser vi som ett möjligt verktyg för att skapa struktur och trygghet. Samtidigt måste detta balanseras med ungas rätt till integritet och risk för stigmatisering.

Civilsamhällets roll och biträdande övervakare

Vi ställer oss positiva till förslaget att utöka användningen av biträdande övervakare från civilsamhället. Detta kan bidra till att skapa en stabil och stödjande relation för unga som befinner sig i en kritisk livsfas. Civilsamhällets aktörer behöver dock stöd i form av utbildning och handledning för att kunna fylla sin roll på bästa sätt.

Utredningsförslaget: Utredningsförslaget: Avsnitt 7.2 Samordning av insatser för kriminalvårdsklienter

Förbättrad tillgång till samordnade insatser

Vi ser positivt på förslaget om att införa obligatorisk samordnad planering för kriminalvårdsklienter med behov av stöd från socialtjänsten och hälso- och sjukvården. Detta är särskilt viktigt för unga som står inför komplexa utmaningar.

Förbättringsområden:

- Resursfördelning: För att säkerställa effektiv samordning krävs att socialtjänsten tillförs tillräckliga resurser.
- Fokus på långsiktig rehabilitering: Samordnade insatser bör utformas med målet att stödja klientens återanpassning under en längre tid.

Utredningsförslaget: Avsnitt 7.9 Socialtjänstens roll i det uppsökande brottsförebyggande arbetet

Socialtjänsten bör ges ett tydligare mandat för uppsökande arbete. Vi stödjer förslaget om ett förtydligt brottsförebyggande uppdrag och ser särskilt behovet av:

- Förebyggande arbete i samarbete med skolor och civilsamhället.
- Stärkt uppföljning och utvärdering av de insatser som görs för att säkerställa deras effekt.

Förslag på ytterligare åtgärder

- Förstärk skolans roll i det förebyggande arbetet: Skolan bör vara en obligatorisk part i den samordnade planeringen för unga lagöverträdare.
- Utveckla långsiktiga stödformer: Socialtjänsten bör ha möjlighet att erbjuda fortsatt stöd, såsom mentorskap och psykosociala insatser, även efter att Kriminalvårdens ansvar upphör.